

JURIDISKA FAKULTETEN
vid Lunds universitet

André Guardado Lundqvist

Ränteavdragsbegränsningar
*En komparativ studie av de svenska och finländska
ränteavdragsreglerna*

LAGF03 Rättsvetenskaplig uppsats

Uppsats på juristprogrammet
15 högskolepoäng

Handledare: Per Nilsén

Termin: VT 2013

Innehåll

SUMMARY	1
SAMMANFATTNING	2
FÖRORD	4
FÖRKORTNINGAR	5
1 INLEDNING	6
1.1 Bakgrund	6
1.2 Syfte och frågeställning	7
1.3 Metod och material	8
1.4 Avgränsningar	9
1.5 Disposition	9
2 BAKGRUND TILL DE NUVARANDE BESTÄMMELSERNA	11
2.1 Sverige	11
2.2 Finland	12
2.3 Exempel på hur ränteavdrag utnyttjas	13
3 GÄLLANDE RÄTT	15
3.1 Sverige	15
3.2 Schema över de svenska reglerna	17
3.3 Finland	17
3.4 Tillämpningsexempel av 2 kap. 18a §	19
4 JÄMFÖRELSE AV LÖSNINGARNA	22

4.1	Statsfinanser - Sverige	22
4.2	Statsfinanser - Finland	22
4.3	Val av lösning för ränteavdragsbegränsning	23
4.3.1	Generell vs riktad	23
4.3.2	Oklara begrepp i den svenska lagstiftningen	24
4.3.2.1	Intressegemenskap	24
4.3.2.2	Huvudsaklig och väsentlig skatteförmån	25
4.3.2.3	Affärsmässigt motiverat	25
4.3.3	Möjlighet till kringgående – back-to-back-lån	26
4.3.4	Förenlighet med EU-rätten	27
4.3.5	Möjlighet till ”carry-forward”	27
5	ANALYS, UPPFYLLS SYFTET MED REGLERNA?	28
6	SLUTSATS	30
	KÄLL- OCH LITTERATURFÖRTECKNING	31
	RÄTTSFALLSFÖRTECKNING	34

Summary

The new legislation concerning limits on the deduction of interest were launched on the 1 of January 2013 in both Sweden and Finland. It is a hot topic and it was after the Swedish Tax Agency came out with a report that the existing regulations didn't take care of the problem with tax avoidance that the government decided to make a change. Sweden has had regulations concerning deduction of interest since 2009 and it was a hot topic even then. It got much attention in media after it leaked out that Carema, a large Swedish company were dodging taxes in Sweden.

Finland's tax system is quite similar to Sweden's but they have chosen another solution to handle the problem with tax avoidance concerning deduction of interest. This is interesting not only because the systems are very similar but because their land borders ours. The purpose of this essay is to compare the two solutions with each other and find both differences and similarities so that the readers can not only understand what is written in media about deduction of interest but furthermore so that they can see the consequences with both systems for the companies and for the states economics.

Sweden's solution is very strict and have many vague notions which make the regulations very unpredictable. Sweden has chosen a solution that they thought should target those who tries to dodge taxes, but because of the vague notions it affects even regular companies that is not trying to avoid taxes. The regulation in Finland is more general than Sweden's and I think that the purpose to prevent the companies that tries to avoid taxation using deduction of interest is achieved and only affects the larger companies that probably are more likely to use deduction of interest to dodge taxation.

Sammanfattning

Den 1 januari 2013 trädde nya regler i kraft gällande begränsningar av ränteavdragsrätten i bolagssektorn i Finland och Sverige. Syftet bakom reglerna är att förhindra aggressiv skatteplanering med hjälp av ränteavdrag. Ränteavdragen har utnyttjats framförallt av multinationella bolag för att nästan helt kunna undvika att betala skatt i Sverige respektive Finland. Ämnet är väldigt aktuellt och blossades upp ordentligt i media efter skandalen med Carema, där det visade sig att det privata vårdbolaget genom ränteavdrag knappt betalade någon bolagsskatt alls i Sverige.

Sverige beslöt sig för att ta itu med ränteavdragsproblematiken den 1 januari 2009 och införde regler för att begränsa rätten till ränteavdrag. Dock visade en rapport från Skatteverket att företag kringgick föregående regler vilket resulterade i de nya mer stränga reglerna. Det ska påpekas att skatteverket fortfarande utreder bestämmelserna och dess verkan vilket kan resultera i att vi väljer en annan lösning i framtiden. För Finland däremot är det första gången som de nu infört ränteavdragsbegränsningsbestämmelser i deras lagstiftning, detta också för att ta itu med problemet med den aggressiva skatteplaneringen.

Den aggressiva skatteplaneringen med ränteavdrag är ett väldigt aktuellt och kontroversiellt ämne, Finland som har ett i grunden snarlikt skattesystem som oss, har valt en helt annan lösning för att komma åt problematiken.

Uppsatsen har därmed haft som syfte att undersöka de båda lösningarna som respektive stat använt sig av. Slutsatsen är att Sverige må stoppa den aggressiva skatteplaneringen mer effektivt men den drabbar även de företag som inte försöker skatteplanera. Finländska lösningen får anses mer optimal då den enbart stoppar de som har väldigt stora ränteutgifter och antagligen är mer benägna att skatteplanera. Till skillnad från Sverige får den finländska lösningen anses mer förutsebar då Sverige använder sig av

alldeles för många vaga begrepp, såsom ”väsentlig skatteförmån”, ”affärsmässigt motiverat” osv. De vaga begreppen gör också att företag som inte försöker undvika bolagsskatten med hjälp av ränteavdrag kan drabbas av bestämmelserna.

Förord

Jag vill här passa på att tacka Daniel Fridell från KPMG. Han är anledning till att uppsatsen uppnått bättre kvalitet. Jag kan inte tacka honom nog.

Därutöver vill jag även tacka alla er som hjälpt till att korrekturläsa uppsatsen samt tagit er tid att ge konstruktiv feedback.

André Guardado Lundqvist,

Malmö 26 maj 2013

Förkortningar

IL	Inkomstskattelagen (SFS 1999:1229)
Prop.	Proposition
Ref.	Referat
RÅ	Regeringsrättens årsbok
SFL	Skatteflyktslagen
SKV	Skatteverket
SN	Skattenytt
SvSKT	Svensk skattetidning
DN	Dagens Nyheter
SvD	Sydsvenska Dagbladet
RP	Regeringens proposition (finländska)

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Utnyttjandet av ränteavdrag för att uppnå skattemässiga fördelar har länge varit ett aktuellt ämne och tog fart ordentligt efter skandalen med privata vårdbolaget Carema, där det visade sig att företaget genom ränteavdrag knappt betalade någon bolagsskatt i Sverige.¹ Sverige har tidigare försökt stoppa den aggressiva skatteplaneringen med ränteavdrag, detta med hjälp av bestämmelser som ska begränsa rätten till ränteavdrag. Bestämmelserna infördes första gången i Sverige 1 januari 2009 men har nu, bl.a. efter en rapport från Skatteverket, skärpts och ändringarna infördes 1 januari 2013. Dessutom har företagsskattekommittén fått i uppdrag att utreda det svenska bolagsskattesystemet, vilket kan resultera i att ränteavdragsbegränsningarna ändras igen.²

Finland som också har haft problem med aggressiv skatteplanering på området införde den 1 januari 2013 nya regler för att begränsa rätten till ränteavdrag. De finländska ränteavdragsbegränsningsreglerna är dock uppbyggda på ett annorlunda sätt än de svenska. Varför har Finland valt en annan väg än Sverige och på vilket sätt skiljer sig reglerna?

Min uppmärksamhet för ämnet väcktes när det började skrivas om Carema i tidningarna och deras skatteplanering med hjälp av ränteavdrag, vilket framställdes som nästintill skattefusk. Det var dock lagligt enligt gällande rätt då. Jag vill därför försöka klargöra de svenska reglerna om begränsning av ränteavdrag och vad de nya bestämmelserna verkligen får för konsekvenser för de svenska företagen. Jag anser att det är intressant att jämföra den svenska lösningen med den finländska, eftersom ländernas skattesystem är väldigt lika varandra och båda länderna nyligen valt att

¹ Olsson, Jakobsson, SvD Näringsliv, *Räntesnurror trollar bort miljarder*.

² Dir. 2011:1; Dir. 2012:115.

införa nya ränteavdragsbegränsningsregler. Dessutom har båda länderna valt att sänka sina bolagsskattesatser i samband med införandet av de nya reglerna, Sverige från 26,3 % till 22 % och Finland från 24,5 % till 20 %. Eftersom länderna även ligger nära varandra geografiskt är de naturliga konkurrenter ekonomiskt och det kan då vara en konkurrensfördel om den ena staten har mer förmånliga och förutsebara regler än den andra.

1.2 Syfte och frågeställning

Med förevarande studie har jag valt att fokusera framförallt på att granska de nuvarande reglerna om ränteavdragsbegränsningar i Sverige. Därutöver har jag gjort att jämföra de svenska reglerna med de finländska. Finland har nämligen i samband med Sveriges införande av strängare regler också infört regler om ränteavdragsbegränsningar.

Avsikten är att läsaren ska få en övergripande kunskap om de olika lösningar som respektive stat har valt för att uppnå syftet, att förhindra den aggressiva skatteplaneringen som sker med ränteavdrag. Tanken är att läsaren ska få tillräckligt bred kunskap för att förstå strukturerna och vart problematiken ligger, i både den svenska och finländska regleringen.

Vidare är tanken att läsaren ska kunna förstå artiklarna om bland annat Carema och hur de har lyckats undvika att betala bolagsskatt i Sverige. Mitt huvudfokus är att försöka ta reda på vilken lösning som uppfyller syftet med att stoppa den aggressiva skatteplaneringen på bästa möjliga sätt. Det här är klart en bedömningsfråga och jag kommer att belysa de stora skillnaderna och likheterna i lagstiftningen för att kunna ta ställning i frågan.

De konkreta frågorna jag ämnat redogöra för är följande:

- Uppfylls syftet med reglerna?
- Borde Sverige ha valt liknande väg som Finland?

Det finns inget rätt svar på mina frågeställningar, utan eventuella slutsatser kommer att vara min egen bedömning. Det kommer vara en komparativ studie där jag velat undersöka skillnaderna mellan de olika lösningar som staterna valt (med störst fokus på Sverige) för att kunna dra en slutsats om vilken lösning jag anser är bäst för Sverige ur företagarnas samt statens perspektiv.

1.3 Metod och material

För att utreda och besvara frågorna som är uppställda i avsnitt 1.2 har jag valt att använda mig av den traditionella rättsdogmatiska metoden, vilket är att använda material som förarbeten, artiklar av yrkesutövare/professorer, utlåtanden från Skatteverket, rättsfall (på de äldre svenska reglerna) har berörts för att belysa vagheten i nuvarande lagstiftning. Då praxis på området är på de äldre bestämmelserna kommer de enbart kunna användas som riktlinjer. Den rättsdogmatiska metoden har använts för att beskriva gällande rätt, som jag senare lagt till grund för jämförelsen mellan de svenska och finländska ränteavdragsbegränsningarna.

För att belysa problematiken med de svenska ränteavdragsreglerna har jag valt att jämföra den med de finländska bestämmelserna. Dels för att deras skattesystem i grunden är väldigt likt vårt dels då de valt en annan lösning på problemet, med den aggressiva skatteplaneringen. Jag har använt mig av den komparativa metoden för att kunna kritisera den svenska lösningen. För att kunna kritisera måste jag jämföra båda lösningarnas för- och nackdelar. Därutöver få möjligheten att se våra bestämmelser i ljuset av de finländska och därmed även belysa problematiken.³

På grund av ämnets nutidsorienterade karaktär har det varit svårt att finna mycket material inom området. Större delen av uppsatsen har fått ta sin utgångspunkt i förarbeten och de artiklar som finns på området.

³ Bogdan, *Concise Introduction to Comparative Law*, s. 5 och 16.

Men framförallt på det finländska området har materialet varit bristfälligt, då många artiklar inte alltid har översatts till svenska.

För studien har jag intagit en källkritisk position. Jag är väl medveten om att de flesta artiklar är skrivna av personer med koppling till näringslivet varför jag har värderat kritiken noga.

1.4 Avgränsningar

Jag har valt att avgränsa mig till att enbart beröra ränteavdragsbegränsningar när det gäller aktiebolag, motsvarande samfund i Finland. Därutöver har jag inte gjort några djupgående analyser av de olika vaga begreppen som återfinns framförallt i den svenska lagstiftningen, utan enbart belyst att de är vaga begrepp och att de påverkar förutsebarheten. Jag kommer inte heller att gå in på hur ränteinkomsterna beskattas i utlandet om avdrag inte medges för motsvarande ränteutgifter i Sverige respektive Finland.

Möjligheten att kringgå de nya ränteavdragsbestämmelserna med en s.k. ”Back-to-back-lösning” kommer jag endast beröra huruvida möjligheten finns och hur upplägget kan se ut. Jag kommer dock inte att beskriva hur regleringen ser ut i detalj.

För att framställningen inte ska bli alltför vid har vissa aspekter och frågeställningar utelämnats, där inräknat exempelvis EU-rättens inverkan på området. Jag kommer enbart nämna att de föregående svenska reglerna har varit uppe till diskussion i HFD, avseende frågan om de utgjorde ett hinder mot etableringsfriheten. Vidare kommer även kritiken mot HFD-domarna att belysas.

1.5 Disposition

Uppsatsen börjar med att beskriva bakgrunden till lagstiftningen om ränteavdragsbegränsningar. Detta för att visa att Finland och Sverige har

samma syfte att uppnå, men som läsaren sedan kommer att se, under rubriken gällande rätt, har de valt olika lösningar för att ta itu med problemet. För att läsaren lättare ska kunna förstå var problematiken ligger i respektive lagstiftning har jag använt mig av fiktiva exempel med egna scheman över hur lagstiftningen ska tillämpas. Efter rubriken gällande rätt och genomgången av tillämpningsexemplet kommer uppsatsen sedermera att övergå till att jämföra de olika lösningarna och försöka belysa problematiken i respektive lands lagstiftning.

I avslutande kapitlet kommer jag att besvara mina frågor om vilken av lösningarna som verkar uppfylla syftet bäst samt om Sverige borde valt en liknande väg som Finland eller inte.

2 Bakgrund till de nuvarande bestämmelserna

2.1 Sverige

Lagstiftningen om ränteavdragsbegränsningar trädde i kraft den 1 januari 2009 och hade som avsikt att förhindra den aggressiva skatteplanering som gjordes med ränteavdrag inom en intressegemenskap.⁴ Lagstiftningen kom till som en reaktion på s.k. Industrivärdendomen⁵ samt HFD 2012 ref 6, vilka visade att transaktioner av det här slaget inte kunde förhindras med lagen om skatteflykt (1995:575).⁶

Skatteplaneringen med ränteavdrag uppdagades av Skatteverket, som inkom med en hemställan till finansdepartementet den 23 juni 2008 med begäran om ändringar av reglerna om ränteavdrag inom en intressegemenskap.⁷ Vid införandet av reglerna den 1 januari 2009 förbehöll sig regeringen att återkomma med ändringar för att motverka skatteplanerandet på området om inte 2009 års bestämmelser räckt till.⁸

Regeringen gav Skatteverket i uppdrag att fortlöpande utreda, i vilken utsträckning 2009 års regler uppfyllde sitt syfte att motverka skatteplaneringen på området. En av de senaste rapporterna från Skatteverket visade på att bestämmelserna inte hindrade den aggressiva skatteplaneringen. Företag kunde fortfarande i hög utsträckning undgå bolagsbeskattning i Sverige genom skatteplanering med hjälp av ränteutgifter, se exempelvis Carema^{9, 10}

⁴ Prop. 2008/09:65, s. 2-3.

⁵ RÅ 2007 ref. 84 och 85.

⁶ Prop. 2012/13:1, s. 218.

⁷ Prop. 2012/13:1, s. 213-215.

⁸ Prop. 2008/09:65, s. 45.

⁹ Gustafsson, Billner, DN, *Borg stänger skatteflykt*

2.2 Finland

Finansministeriet inkom med ett lagförslag den 12 april 2012 vilket berörde begränsningar för ränteavdrag.¹¹ Ränteavdragsarrangemangen hade blivit mer vanliga vilket urholkade den finländska skattebasen, och man ville införa en särskild lagstiftning för att stoppa detta undgående av bolagsskatt.¹²

Förutom målet att stoppa den aggressiva skatteplaneringen kring ränteavdragen, var målsättningen också att inhemska och utländska koncerner ska ha likvärdig konkurrensställning.¹³

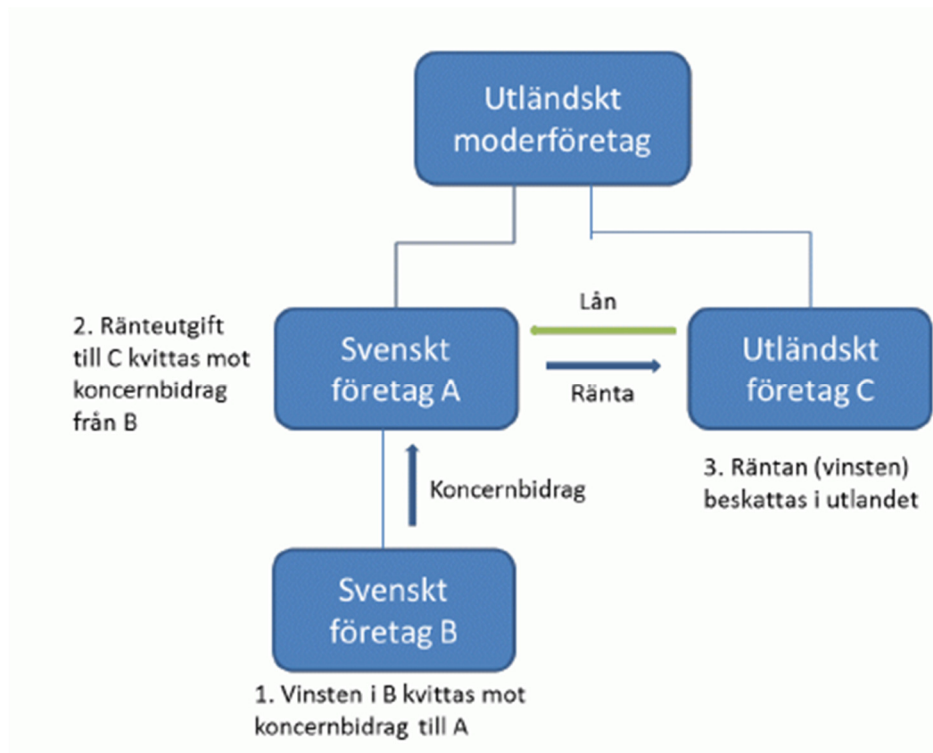
¹⁰ Prop. 2012/13:1, s. 215-216.

¹¹ Juusela, SvSkT 2012:5, s. 435.

¹² RP 146/2012 rd, s. 15.

¹³ RP 146/2012 rd, s. 16.

2.3 Exempel på hur ränteavdrag utnyttjas

Exemplet ovan visar hur en lånestruktur kan se ut inom en intressegemenskap. Här tar företag A ett lån från sitt utländska systerföretag C för att kunna förvärva det nya företaget B. Resultatet av detta blir att det uppkommer ett skuldförhållande mellan det svenska företaget A och utländska företaget C. Företaget A kommer sedermera betala ränta på den uppkomna skulden till C. Eftersom företaget A måste betala räntekostnaden till C, kan vinsten i företaget B lämnas som koncernbidrag till A för att finansiera köpet.¹⁴

Sammanfattningsvis får då företag B genom sitt lämnade koncernbidrag mindre vinst att beskatta i Sverige och företag A som fick koncernbidraget kan dra av motsvarande belopp i ett ränteavdrag.¹⁵

Systerföretaget C kan vara beläget i ett lågskatteland vilket kan resultera i att räntan kanske inte beskattas alls. Effekten för Sverige blir att vinsterna

¹⁴ Prop. 2012/13:1, s. 231.

¹⁵ Prop. 2012/13:1, s. 232.

som egentligen fanns i Sverige (företag B) nu har förts över till företag C, som är beläget utomlands och därmed inte längre beskattas här.¹⁶

¹⁶ Prop. 2012/13:1, s. 232f.

3 Gällande rätt

3.1 Sverige

Huvudregeln är att ränteutgifter får dras av enligt 16 kap. 1 § inkomstskattelagen (1999:1229).¹⁷

Lagstiftningen om ränteavdragsbegränsningar som infördes 1 januari 2009, kom att begränsa huvudregeln och fungera som undantagsregler för i vilka situationer man kan få ränteavdrag. Bestämmelserna om begränsningar av ränteavdragen infördes i 24 kap. 10a-10e §§ IL och tog enbart sikte på ränteutgifter på lån, för att förvärva delägarätter (aktier) inom en koncern.¹⁸

Med den nya regleringen har det bl.a. införts en ny paragraf, 24 kap. 10f § IL. De nuvarande reglerna som trädde i kraft 1 januari 2013 utvidgar syftet med ränteavdragsbegränsningarna och kommer att omfatta alla koncerninterna lån.¹⁹ Huvudregeln för koncerninterna räntor är numera att ränteavdrag inte får göras avseende skulder till företag som tillhör en intressegemenskap.²⁰

Företag ska anses vara i intressegemenskap med varandra om ett av företagen, direkt eller indirekt, genom ägarandel eller på annat sätt har ett väsentligt inflytande i det andra företaget eller om företagen står under i huvudsak gemensam ledning (24 kap. 10a § IL). Undantagen till huvudregeln är dels tioprocentsregeln (24 kap. 10d § 1 st. IL), dels ”ventilen” (24 kap. 10e-10f § IL).²¹

¹⁷ Prop. 2012/13:1, s. 216.

¹⁸ Carneborn, SN 2013 s. 46.

¹⁹ Prop. 2012/13:1, s. 232.

²⁰ Andersson, SvSkt 2012:9, s. 713.

²¹ Ohlsson, SN 2013 s. 105.

Tioprocentsregeln (24 kap. 10d § IL):

Avdrag medges om:

”(...) inkomsten som motsvarar ränteutgiften skulle ha beskattats *med minst tio procent* enligt lagstiftningen i den stat där det företag inom intressegemenskapen som faktiskt har rätt till inkomsten hör hemma, om företaget bara skulle ha haft den inkomsten.”²²

Undantag från tioprocentsregeln (24:10 d § 3 st. IL):

”(...) ränteutgifterna får inte dras av om det *huvudsakliga skälet* till att skuldförhållandet har uppkommit är att intressegemenskapen ska få en *väsentlig skatteförmån*.”²³

”Ventilen” (24 kap. 10e-10f § IL):

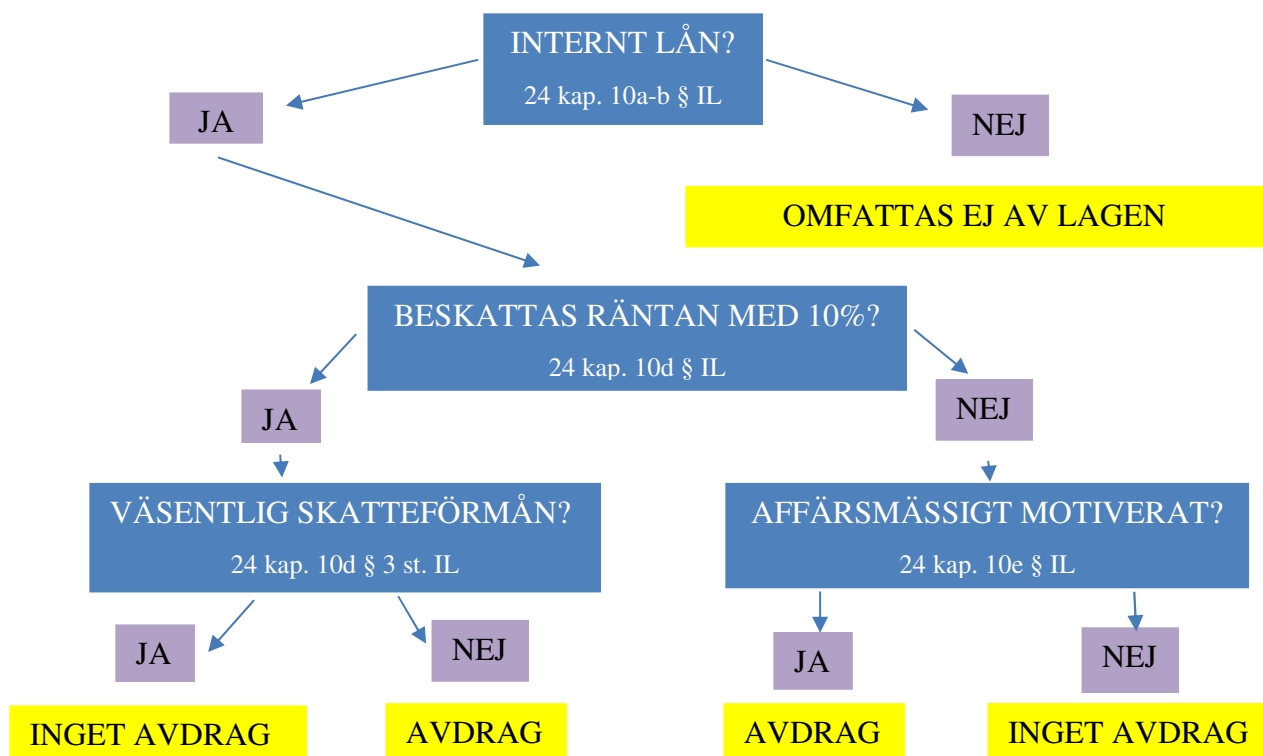
Om tioprocentsregeln inte är tillämplig kan man trots detta få avdrag för sina ränteutgifter om skuldförhållandet är *huvudsakligen affärsmässigt motiverat* och mottagaren av ränteinkomsten är hemmahörande inom EES eller i ett land med vilket Sverige har ett skatteavtal.²⁴

²² Prop. 2012/13:1, s. 217.

²³ Ohlsson, SN 2013 s. 105.

²⁴ Carneborn, SN 2013 s. 47.

3.2 Schema över de svenska reglerna

3.3 Finland

I Finland är utgifter för inkomstens förvärvande och bibehållande samt härrörande förluster avdragbara inom näringsverksamheten enligt med 7 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968). Ränteutgifter är avdragsgilla som huvudregel, vare sig de tillhör näringsverksamheten eller inkomst från annan verksamhet.²⁵

Innan de nya reglerna om ränteavdragsbegränsningar infördes gällde att ränteavdragsbegränsningar endast kunde förhindras med hjälp av bestämmelsen om kringgående av skatt (28§) eller bestämmelsen om rättelse av internprissättning (31 §) i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995).²⁶

²⁵ Juusela, SvSkT 2012:5, s. 434.

²⁶ RP 146/2012 rd, s. 4.

Med de nya reglerna i 2 kap. 18a § lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968), vill man åstadkomma att rätten för samfund (motsvarigheten till svenska aktiebolag), att dra av ränteutgifter ska begränsas. Den här bestämmelsen ska tillämpas på inhemska och motsvarande utländska samfund. Ingen skillnad ska göras på nationella eller utländska räntebetalningar.²⁷

Huvudregeln är att ränteutgifter får dras av till fullt belopp upp till de delar som motsvarar ränteinkomsternas belopp. Om ränteutgifterna i företaget överstiger ränteinkomsterna får man inte avdrag i de fall ränteutgifterna är mer än 500 000 euro över ränteinkomsterna, dock kan avdrag trots detta ges om 2 kap. 18a § 2 st. 2 punkten eller 3 st. är tillämplig.²⁸

Ränteutgifter som överstiger 500 000 euro, kan det fortfarande beviljas avdrag för, dock måste den skatteskyldige påvisa att företagets skuldbeläggningsgrad är lägre i relation till hela koncernen. Det här står i 2 kap. 18a § 3 st. (360/1968) och bestämmelsen är en s.k. ”safe haven” (”en sista utväg/möjlighet”).²⁹

Den finländska regleringen har ett undantag i de fall då ränteutgifterna överstiger gränsen på 500 000 euro samt att 2 kap. 18a § 3 st. inte är tillämpligt. Belopp överstigande gränsen får max vara 30 % av EBITDA och med EBITDA menas resultatet av räntebetalarens näringsverksamhet, före räntor, avskrivningar, förluster eller värdeförändringar av finansieringstillgångar.³⁰

²⁷ RP 146/2012 rd, s. 21.

²⁸ RP 146/2012 rd, s. 25.

²⁹ RP 146/2012 rd, s. 18.

³⁰ Juusela, SvSkT 2012:5, s. 437.

Det råder dock ett undantag från EBITDA-reglerna i 2 kap. 18a § 2 st. andra punkten som säger att i de fall där nettoränteutgifterna överstiger 30 % av EBITDA, kan man få avdrag om det överstigande beloppet är högre än företagets betalda räntor inom intressegemenskapen.³¹

Enligt de finländska reglerna kan ränteutgifterna som inte har dragits av i beskattningen följa med till efterföljande beskattningsår utan tidsbegränsningar. Resultatet blir att ränteutgifterna får dras av i den omfattning företagets EBITDA tillåter ränteavdrag.³²

3.4 Tillämpningsexempel av 2 kap. 18a §

- Koncernens skuldbeläggningsgrad är 25 % och företagets är 50 %
- Företagets totala nettoränteutgifter 3 500 000 euro
- Företagets betalda räntor inom intressegemenskapen 400 000 euro
- Företagets EBITDA 10 000 000 euro

Man kan konstatera direkt att företagets nettoränteutgifter överstiger gränsen på 500 000 euro. Nästa steg är att avgöra vad 30 % av EBITDA är, för att se var gränsen går för vad som är avdragsgillt.

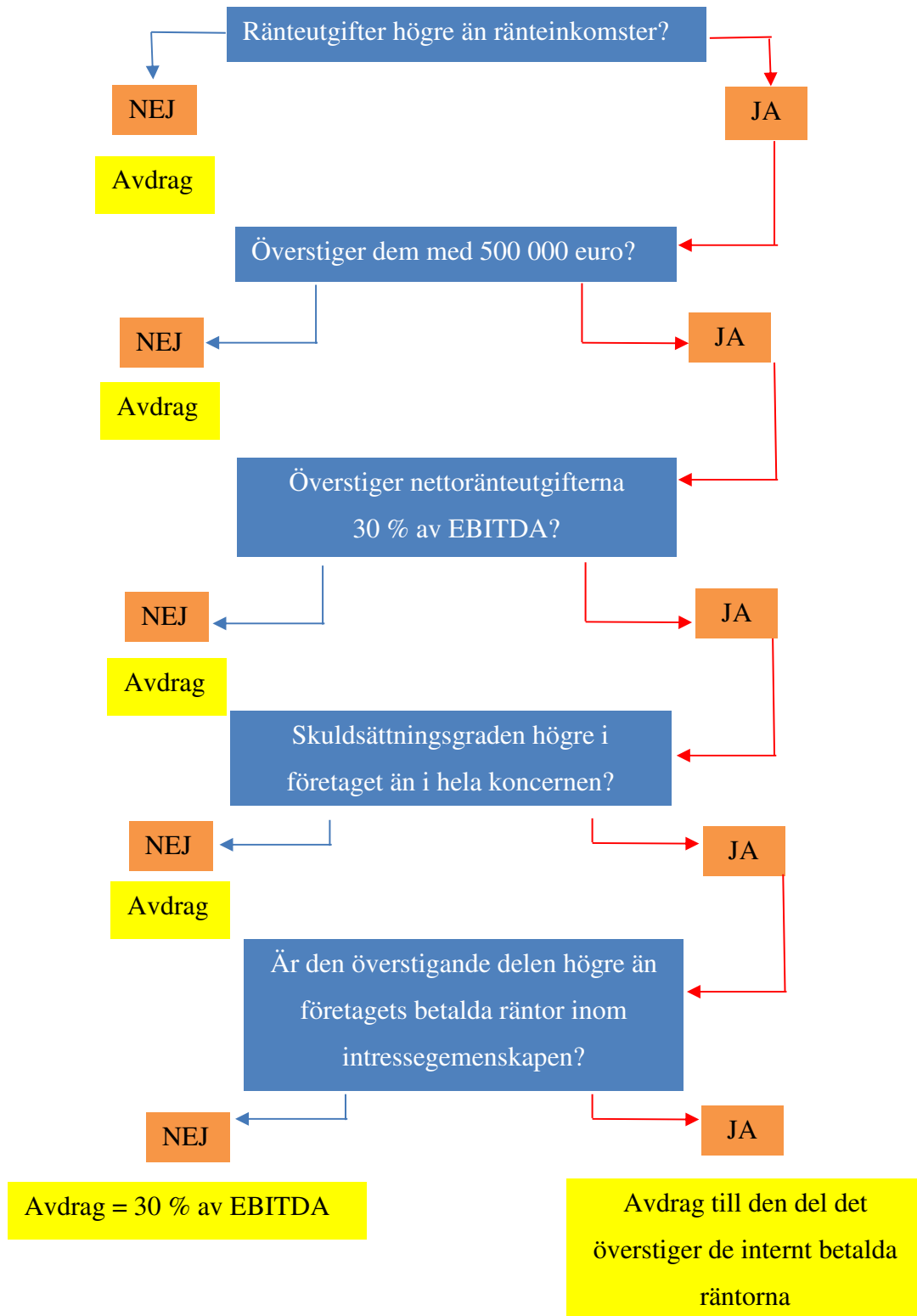
Vad är 30 % av företagets EBITDA? Företagets avdragsgilla ränteutgifter är 3 000 000 euro (EBITDA 10 000 000 * 30 %). Men här överskrids ränteutgifterna alltså fortfarande med 500 000 euro (3 500 000 euro – 3 000 000 euro).

Det innebär att vi behöver jämföra skuldbeläggningsgraden inom koncernen med företagets och i det här fallet är skuldbeläggningsgraden högre i företaget än i hela koncernen – vår s.k. ”safe haven” är därmed inte tillämplig.

³¹ RP 146/2012 rd, s. 18.

³² Juusela, SvSkT 2012:5, s. 437.

Det överskridande beloppet på 500 000 euro kommer att kunna vara avdragsgillt till den del det överstiger de internt betalda räntorna. I det här fallet leder detta till att 100 000 euro (500 000 – 400 000) kan medges avdrag för utöver EBITDA-gränsen på 3 000 000 euro. De icke-avdragsgilla räntorna i gäldenärsföretaget leder till att det beskattningsbara resultatet stiger, eller att den avdragsgilla förlusten minskar. Resultatet blir att företaget får dra av 3 100 000 euro och kvarvarande 400 000 euro får tas med till efterföljande beskattningsår.

4 Jämförelse av lösningarna

4.1 Statsfinanser - Sverige

Den ytterligare begränsning av avdragsrätten som regeringen anser nödvändig förväntas ge ökade skatteintäkter med ungefär 8,8 miljarder kronor under år 2013. Dock sänktes bolagsskattesatsen till 22 procent den 1 januari 2013, vilket kommer att resultera i minskade skatteintäkter på 16 miljarder kronor under år 2013.³³

Utvidgningen av ränteavdragsbegränsningsreglerna kommer att gälla för alla interna lån och bidrar till att stärka den svenska bolagsskattebasen och därmed också en förstärkning av de offentliga finanserna.³⁴

4.2 Statsfinanser - Finland

Begränsningen av avdragsrätten skulle om den trätt i kraft under skatteår 2010 kunna ha tillämpats på 185 företag, vilket skulle gett skatteintäkter på 144 miljoner euro, ca 1,23 miljarder svenska kronor.³⁵ Skatteintäkterna är grundade med en skattesats på 24,5 procent. I Finland meddelade regeringen att de sänkte företagets samfundsskattesats till 20 procent från och med den 1 januari 2013. Med sänkningen av samfundsskatten vill Finland stärka tillväxtpotentialen, påskynda investeringar och skapa arbetsplatser.³⁶

³³ Prop. 2012/13:1, s. 210.

³⁴ Prop. 2012/13:1, s. 230.

³⁵ RP 146/2012 rd, s. 19.

³⁶ DN, *Finland sänker bolagsskatten*.

4.3 Val av lösning för ränteavdragsbegränsning

4.3.1 Generell vs riktad

Sverige och Finland har samma syfte med lagstiftningen men har valt två olika vägar för att uppnå syftet. Finländska regleringen är baserad på resultaträkningen och är en mer generell bestämmelse. Med generell bestämmelse menas att den kan tillämpas utan att det finns en intention att undvika skatt. Den tillämpas oberoende av om räntan har betalats ut av företagsekonomiska skäl eller av andra orsaker. Resultatet blir att beskattningen blir mer förutsebar än den riktade lösningen som Sverige har valt.³⁷ Dock kan det vara svårt för företagen i Finland (gäldenären) att förutse hur stora räntor som är avdragsgilla under skatteåret då de avdragsgilla räntorna fastställs först i slutet på samma skatteår.³⁸

En negativ konsekvens med generell räntebegränsning är att den täcker situationer när det inte handlar om att undvika skatt. Bestämmelserna drabbar således företag där det i princip inte finns någon anledning att begränsa avdragsrätten för räntor. Men bestämmelsen är utformad på ett sätt som gör att små och medelstora företag oftast inte drabbas av bestämmelserna.³⁹

Finländska lagförslaget har dock fått kritik för att det kan orsaka svårigheter med att få kapital till Finland. Den liberala avdragsrätten för ränteutgifter har varit en av de faktorer som haft störst påverkan på företagens val att etablera sig där.⁴⁰

³⁷ FiUB 31/2012 rd, s. 4-5.

³⁸ Juusela, SvSkT 2012:5, s. 437.

³⁹ FiUB 31/2012 rd, s. 5.

⁴⁰ Juusela, SvSkT 2012:5, s. 438.

Riktad begränsning till skillnad från den generella begränsningen kräver att man vet vilken stat som får ränteinkomsterna. Staten kräver utöver detta även att bosättningsstaten lägger en fast skattesats för inkomst motsvarande ränteinkomsten eller bestämmer vem som verkligen får inkomsten.⁴¹

Förutsebarheten är en viktig del i lagstiftningen och i de nya utvidgade reglerna verkar detta bli ett ännu större problem när det kommer till de svenska reglerna som innehåller ett flertal oklara begrepp.⁴²

4.3.2 Oklara begrepp i den svenska lagstiftningen

4.3.2.1 Intressegemenskap

Intressegemenskap definieras i 24 kap. 10a § 1 st. IL. Kriteriet som ska vara uppfyllt är ”väsentligt inflytande” eller ”står under huvudsakligen gemensam ledning”.⁴³ Andersson påpekar att förutsebarheten gällande ”väsentligt inflytande” och ”under i huvudsak gemensam ledning” är svårbedömd då regeringen inte nämner i propositionen hur det ska tolkas samt att det inte finns någon vägledande praxis på området.⁴⁴

Enligt regeringen skulle det kunna räcka med en ägarandel strax under 50 % för att anses uppfylla kriteriet väsentligt inflytande. Dock kan andra faktorer ha betydelse för bedömningen om kriteriet är uppfyllt.⁴⁵ Väsentlig del anses även kunna hamna på 40 % enligt Melbi och Gäverth. Begreppet förekommer nämligen även i 49 a kap. 5 § IL där det har hunnit definieras mer utförligt.⁴⁶

⁴¹ RP 146/2012 rd, s. 20.

⁴² Prop. 2012/13:1, s. 274.

⁴³ Samuelsson, SN 2012 s. 822.

⁴⁴ Andersson, SvSkT 2012:9, s. 722.

⁴⁵ Andersson, SvSkT 2012:9, s. 713.

⁴⁶ Gäverth, SN 2002 s. 386.

4.3.2.2 Huvudsaklig och väsentlig skatteförmån

En av de större förändringarna som stärker kritiken kring förutsebarheten är det nya undantaget i 24 kap. 10d § 3 st. där avdrag kan nekas trots att tioprocentsregeln är uppfylld. Det avgörande momentet är att det *huvudsakliga skälet* till skuldförhållandet ska ha uppkommit i syfte att ge intressegemenskapen en *väsentlig skatteförmån*.⁴⁷ Regeringen nämner i prop. 1999/2000:2 att med ”huvudsaklig” i inkomstskattelagen, menar man ungefär 75 % eller mer.⁴⁸

Väsentlig skatteförmån är ett begrepp som regeringen försöker förtydliga i prop. 2012/13:1 s. 252. Regeringen menar på att det inte går att ange en beloppsgräns för när man får en väsentlig skatteförmån. Dock får det inte vara ett lägre belopp. En väsentlig skatteförmån får avgöras från fall till fall vilket i praktiken torde innebära att vad som utgör en väsentlig skatteförmån för ett företag inte är att anse som en väsentlig skatteförmån för ett annat.⁴⁹ En generell bedömning ska göras av kringliggande omständigheter som kan antas ha påverkat valet av tillvägagångssättet/strukturen för att få rätt till avdragsrätten. Bedömning för om väsentlig skatteförmån är uppfyllt ska tas på intressegemenskapsnivå.⁵⁰

4.3.2.3 Affärsmässigt motiverat

I ett antal rättsfall från HFD har det diskuterats vad ”affärsmässigt motiverade skäl” är. Rättsfallen tog alla utgångspunkt i ren intern handel av delägarätter (exempelvis aktier) och avsåg de föregående reglerna.⁵¹

⁴⁷ Andersson, SvSkT 2012:9, s. 715.

⁴⁸ Prop. 1999/2000:2 del 1 s. 505.

⁴⁹ Prop 2012/13:1, s. 252; Eriksson, Bejting, SvSkT 2013:1, s. 97.

⁵⁰ SKV:s ställningstagande 2013-02-25, dnr 131-117306-13/111.

⁵¹ HFD 2011 ref. 90 II-V, mål nr 4800-10 (II), mål nr 4797-10 (III), mål nr 4798-10 (IV) samt mål nr 7648-09 (V).

Sammanfattningsvis kom HFD fram till att ventilregeln i situationer, som rör förvärv av interna ägardelar, ska tillämpas mycket restriktivt.⁵² Affärsmässigt motiverat ska enligt nya tredje stycket i 24 kap. 10b § anses vara uppfyllt om "... finansieringen hade kunnat ske genom ett tillskott från det företag som hade den aktuella fordran på företaget eller från ett företag som, direkt eller indirekt, genom ägarandel eller på annat sätt har ett väsentligt inflytande i det låntagande företaget...".⁵³

Andra faktorer som man ska ta i beaktande vid bedömningen av om skuldförhållandet är affärsmässigt motiverat är bland annat följande:

- Om intressegemenskapen bedriver reell ekonomisk verksamhet i landet där räntemottagaren hör hemma samt räntebetalningen inte är anmärkningsvärt större än andra räntor intressegemenskapen har till företag etablerade i andra länder med högre beskattning så tyder det på ett affärsmässigt skuldförhållande.
- Om hybridinstrument och hybridföretag har använts på ett sätt som leder till en förmånlig skattesituation.
- Om skulden är lång- eller kortfristig. Kortfristiga skulder (ett par månader normalt sett) presumeras vara affärsmässiga. Långfristiga skulder får bedömas från fall till fall.
- Om lån har tagits för att finansiera lån till löpande verksamhet och det inte är frågan om en systematisk uppbyggnad av en stor skuld så tyder det på ett affärsmässigt skuldförhållande.
- Slussningar av räntebetalningar där slussningen är omotiverad utöver skatteeffekterna
- Slussning av kapital och räntebetalningar där slussningen framstår som omotiverad på grund av att skuldförhållandet upprättats för att intressegemenskapen ska kunna utnyttja ett underskott i ett företag i ett visst land
- Bildande av bolag där den huvudsakliga funktionen är att inneha en lånefordran i samband med förvärv av delägarätter
- Kapitalets ursprung – rör det sig om egenupparbetade medel eller inte.⁵⁴

4.3.3 Möjlighet till kringgående – back-to-back-lån

Båda staterna har regler om "back-to-back" lån, vilket hindrar ett försök till kringgående av reglerna om ränteavdrag. Det går ut på att företag A lånar ut pengarna till ett företag utanför intressegemenskapen (företag B – ofta en

⁵² Andersson, SvSkt 2012:9, s. 732f.

⁵³ SFS 1999:1229, 24 kap. 10b § 3 st. IL.

⁵⁴ Andersson, SvSkt 2012:9, s. 722f.

bank). Företag B lånar sedan ut motsvarande summa direkt till företag C som tillhör samma intressegemenskap som företag A. Företag B blir bara en mellanhand för att kunna kringgå bestämmelserna.⁵⁵

Skillnaden mellan de finländska och svenska reglerna om ”back-to-back” lån är att de svenska bara kan tillämpas när det gäller förvärv av delägarätter inom intressegemenskapen (24:10c § IL) medan den finländska (2 kap. 18a § 6 mom.) inte har något krav på att det ska vara förvärv av delägarätter utan kan tillämpas på alla förvärv.⁵⁶

4.3.4 Förenlighet med EU-rätten

Enligt propositionerna för respektive land anser båda att bestämmelserna är förenliga med EU-rätten, dock har den ännu inte testats.⁵⁷ De äldre svenska bestämmelserna har varit uppe för diskussion i just denna fråga i HFD.

Det var bland annat frågan om tioprocentregeln var ett hinder mot etableringsfriheten. Frågan avgjordes av HFD 2011 ref. 90 II-V, där resultatet blev att det inte ansågs strida mot etableringsfriheten.⁵⁸ Emellertid tror många att de nya svenska bestämmelserna antagligen kommer att anses strida mot EU-rätten.⁵⁹

4.3.5 Möjlighet till ”carry-forward”

I Finland kan ränteutgifter som inte dragits av ”följa med” till efterföljande skatteår och det finns ingen tidsbegränsning på när de senast måste användas. Någon sådan möjlighet finns inte i Sverige.⁶⁰

⁵⁵ RP 146/2012 rd, s. 3; Samuelsson, SN 2012, s. 822.

⁵⁶ RP 146/2012 rd, s. 23.

⁵⁷ RP 146/2012 rd, s. 10f; Prop. 2012/13:1, s. 269.

⁵⁸ Andersson, SvSkT 2012:9, s. 730.

⁵⁹ Ohlsson, PwC hemsida, *Svenska ränteavdragsbegränsningar ifrågasätts av EU*.

⁶⁰ Juusela, SvSkT 2012:5, s. 437.

5 Analys, uppfylls syftet med reglerna?

I avsnitt 4.2.1 har det visat sig att Sverige och Finland har valt två olika lösningar på samma problem, vilket är att förhindra den aggressiva skatteplanering som görs med ränteavdrag. Finland har använt sig av en mer allmän reglering som baseras på resultaträkningen och det är endast en viss del av nettoränteutgifterna som man medger avdrag för. Precis som Janne Juusela påpekade anser jag att en av fördelarna med ett sådant system är att det blir mer förutsebart. En stor fördel med det finländska jämförelsevis med det svenska är att många finländska företag inte kommer att behöva oroa sig för att inte få ränteavdrag. Begränsningarna är väldigt klara, t.ex. om företaget har nettoränteutgifter som understiger 500 000 euro, får de rätt till avdrag. Bestämmelserna är till för att försöka förhindra de stora företagen att skatteplanera med hjälp av ränteavdragsreglerna. Detta påvisas i finländska propositionen på sidan 19, att enbart ca 185 företag skulle ha drabbats av reglerna om de hade gällt år 2010.

Den svenska lösningen däremot är mer riktad och tanken är att det endast ska drabba de som försöker undgå bolagsbeskattningen, genom att utnyttja ränteavdrag. En sådan lösning innebär dock att begrepp som väsentlig skatteförmån, affärsmässigt motiverat måste tolkas och bedömas av de skatteskyldiga, Skatteverket och i slutändan förvaltningsdomstolarna. Det här gör att de är väldigt oberäknliga eftersom begreppen inte har definierats och det i dagsläget inte finns praxis att stödja sig på. Men det kan även resultera i olika utslag. I teorin skulle den riktade lösningen kunna vara perfekt där endast de som försöker undkomma bolagsskatten drabbas av reglerna. Dock blir det problem i praktiken då man inte definierat begrepp såsom väsentlig skatteförmån och affärsmässigt motiverat. Dessutom är det svårt att avgöra om någonting är till 75 % respektive 70 % (begreppet ”huvudsakligt”). Den här bedömningen måste göras av alla svenska företag som betalar koncerninterna räntor, framförallt till utlandet.

För att då besvara huvudfrågan som är om syftet med reglerna om begränsning av ränteavdrag uppfylls. Om vi först tittar på Finland verkar det som att det är endast bolag med väldigt hög skuldsättningsgrad som blir drabbade (ca 185 stycken). När man tittar på den svenska regleringen ser man att antagligen kommer den inte enbart stoppa de som använder sig av aggressiv skatteplanering med hjälp av ränteavdrag utan många fler kommer att bli drabbade. På den punkten anser jag att Sverige faktiskt borde valt en liknande väg som Finland. På kort sikt tror jag att Sverige lyckas med att förhindra skatteplanerandet på området. Det är antagligen många företag som p.g.a. osäkerheten gällande om ränteavdrag kommer att medges, hellre väljer att skjuta till kapital till sina svenska bolag och minska bolagens koncerninterna skulder för att därmed inte behöva använda sig av ränteavdrag. Det är möjligt att den svenska lösningen kommer att vara mer effektiv än den finländska och på kort sikt leda till högre skatteintäkter i Sverige. Men det finns andra aspekter som måste tas i beaktande. En viktig aspekt är att multinationella företag inte vill etablera sig i Sverige på grund av att reglerna är ovissa och då kanske Finland är ett mer attraktivt alternativ, sett ur skattesynpunkt. Jag anser därför att den rättsosäkerhet som reglerna medför är något som måste åtgärdas snarast.

Men i det långa loppet tror jag att den finländska regleringen, med sin generella begränsning, stoppar den aggressiva skatteplaneringen på ett bättre sätt än Sverige. Finland kommer antagligen att anses mer attraktivt att ha sin verksamhet i för företagen på grund av hög rättssäkerhet när det gäller skatten, men även den lägre bolagsskatten.

6 Slutsats

Min slutsats blir att Sverige borde ha valt en liknande väg som Finland, dels då Finland uppfyller syftet på ett mer långsiktigt sätt utan att riskera att anses vara oförutsebara. Vad som gör skillnad tror jag är att de använder sig av beloppsgränser. Detta får de mindre företagen, som kanske inte har samma möjlighet som de större koncernerna att använda sig av aggressiv skatteplanering, att fortfarande kunna beviljas ränteavdrag. Det tror jag får som följd att fler företag kommer att vilja etablera sig i Finland före Sverige. Inte enbart för att bolagsskatten är lägre utan då de kan använda sig av ränteavdrag upp till 500 000 euro per år. Dessutom kan de dra av ränteutgifterna även efterföljande beskattnings år. Denna konkurrensfördel borde Sverige ta i beaktande och jag hoppas att Företagsskattekommittén som 2011 av regeringen fick i uppdrag att se över den svenska bolagsbeskattningen belyser problematiken samt föreslår ändring av reglerna till att se mer ut som Finlands.

Käll- och litteraturförteckning

Offentligt tryck

Sverige

Proposition 1999/2000:2 del 1, *Inkomstskattelagen*

Proposition 2008/09:65, *Sänkt bolagsskatt och vissa andra skatteåtgärder för företag*

Proposition 2012/13:1, *Effektivare ränteavdragsbegränsningar*

Skatteverkets ställningstagande 2013-02-25, *Några frågor vid tillämpningen av ränteavdragsbegränsningsreglerna gällande väsentligt inflytande, undantaget från 10%-regeln och ventilen, dnr 131-117306-13/111*

Direktiv 2011:1, *Översyn av företagsbeskattningen.*

Direktiv 2012:115, *Tilläggsdirektiv till Företagsskattekommittén.*

Finland

Regeringens Proposition 146/2012 rd, *Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet och av 65 § i lagen om beskattningsförfarande*

Finansutskottets betänkande 31/2012 rd, *Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet och av 65 § i lagen om beskattningsförfarande*

Artiklar

Skatterättsliga

Samuelson, Lars, *Regeringens slutliga förslag om effektivare ränteavdragsbegränsningar*, Skattenytt 2012. Hämtad från: <http://juridik.karnovgroup.se.ludwig.lub.lu.se>

Andersson, Thomas, *Något om föreslagen utvidgning av ränteavdragsbegränsningsreglerna*, Svensk Skattetidning nr 9 2012

Gäverth, Leif, *Skatteregler mot handel med skalbolag*, Skattenytt 2002. Hämtad från: <http://juridik.karnovgroup.se.ludwig.lub.lu.se>

Juusela, Janne, *Finland föreslår avdragsbegränsning i beskattningen av räntor från och med 2013*, Svensk Skattetidning nr 5 2012

Carneborn, Christian, *Nya tioprocentsregeln - En ren beräkningsregel?* Skattenytt 2013. Hämtad från: <http://juridik.karnovgroup.se.ludwig.lub.lu.se>

Ohlsson, Fredrik, *Även solen har sina fläckar EU-rättsliga frågetecken kring flera svenska skatteregler*, Skattenytt 2013. Hämtad från: <http://juridik.karnovgroup.se.ludwig.lub.lu.se>

Eriksson, Emelie; Bejting Therése, *Ställningstaganden om ränteavdragsbegränsningsreglerna*, Svensk Skattetidning nr 1 2013.

Dagspress

Dagens Nyheter, *Finland sänker bolagsskatten*, publicerad den 21 mars 2013. Hämtad den 5 maj 2013 från: <http://www.dn.se/ekonomi/finland-sanker-bolagsskatten>

Olsson, Erik; Jakobsson, Josefin, SvD Näringsliv, *Räntesnurror trollar bort miljarder*, publicerad den 27 april 2012. Hämtad den 6 maj 2013 från: http://www.svd.se/naringsliv/nyheter/sverige/rantesnurror-trollar-bort-miljarder_7113497.svd

Gustafsson, Sara; Billner, Amanda, Dagens Nyheter, *Borg stänger skatteflykt*, publicerad den 22 mars 2012. Hämtad den 25 april 2013 från: <http://www.dn.se/ekonomi/skatteverket-granskar-varbolag>

Ohlsson, Fredrik, PwC hemsida, *Svenska ränteavdragsbegränsningar ifrågasätts av EU*, publicerad den 26 mars 2013. Hämtad den 3 maj 2013 från: <http://www.pwc.se/sv/skatteradgivning/artiklar/svenska-ranteavdragsbegransningar-ifragasatts-av-eu.jhtml>

Litteratur

Bogdan Michael, *Concise Introduction to Comparative Law*, European Law Publishing, 2013

Rättsfallsförteckning

Högsta förvaltningsdomstolens mål

HFD 2011 ref. 90 II-V

mål nr 4800-10 (II)

mål nr 4797-10 (III)

mål nr 4798-10 (IV)

mål nr 7648-09 (V)

RÅ 2007 ref. 84.

RÅ 2007 ref. 85.